

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ  
ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ  
Σταδίου 24, 105 33  
Τηλ. 331 2253, 331 0022  
Fax: 33 120 33  
Email: [itep@otenet.gr](mailto:itep@otenet.gr)  
URL: <http://www.itep.gr>

Αθήνα, 20 Ιουνίου 2008

## ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

### **Πηγές Προελεύσεως Αλλοδαπών Τουριστών: Δυνατότητες και Προοπτικές**

*Η Διοίκηση του ΙΤΕΠ βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να δώσει στην δημοσιότητα την μελέτη του **καθηγητή κ. Παναγιώτη Παυλόπουλου** για τις νέες πηγές προέλευσης αλλοδαπών τουριστών. Τα κυριότερα σημεία της μελέτης παρουσιάζονται κατωτέρω.*

Η ανάπτυξη νέων τουριστικών προορισμών σε Ευρώπη, Μεσόγειο και Ασία, σε συνδυασμό (α) με τη μονοσήμαντη στήριξη του ελληνικού τουριστικού τομέα (91%) στη δυναμική της δυτικοευρωπαϊκής οικονομίας, (β) την τουριστική ωρίμανση της Δυτ. Ευρώπης, (γ) τη μειωμένη εισοδηματική δυναμική και (δ) την πληθυσμιακή στασιμότητα των μέχρι τώρα μειζόνων τουριστικών προελεύσεων, εγείρουν σοβαρά προβλήματα για το μέλλον της ελληνικής τουριστικής οικονομίας. Η τουριστική πολιτική δε μπορεί πλέον να είναι ελλειμματική, όπως επί μακρόν χρόνο υπήρξε, ούτε να τρέχει πίσω από τα γεγονότα. Οι προτεραιότητες πρέπει να αναδιαταχθούν. Χωρίς να υποβαθμιστεί ο ρόλος των δυτικοευρωπαϊκών προελεύσεων, η δυναμική των οποίων δεν είναι πλέον ικανή να εξασφαλίσει μακροπροθέσμως ένα ικανοποιητικό ρυθμό τουριστικής αναπτύξεως, (οι προελεύσεις αυτές λόγω προσεγγισιμότητας και άλλων παραγόντων αποτελούν ένα στέρεο διαρθρωτικό χαρακτηριστικό της τουριστικής προελεύσεως), η τουριστική πολιτική οφείλει να αξιοποιήσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό την μακροπρόθεσμη δυναμική τόσο των νέων ευρωπαϊκών προελεύσεων, όσο και των υπερπόντιων. Μόνο πολιτική με τέτοιες προτεραιότητες είναι εφικτό να καταστήσει

δυνατή τη συντήρηση της δυναμικής του τομέα σε μακρά περίοδο χρόνου. Αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα η αναζήτηση και ενεργοποίηση νέων ακόρεστων πηγών προελεύσεων με ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική και πληθυσμιακή βάση αρκετά μεγάλη, ώστε να εξουδετερώνει τις απώλειες από τη φθίνουσα δυναμική των παραδοσιακών προελεύσεων.

Σημειώνεται ότι στην περίοδο 2000-2005, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αφίξεων από τις 10 μείζονες προελεύσεις – οι 9 ευρωπαϊκές – ήταν μόλις 1,5%!

Μελέτη της τουριστικής ζήτησης από την δυτικοευρωπαϊκή προέλευση δείχνει δραματική μείωση του δυναμισμού της (Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία). Η μείωση αυτή δε φαίνεται ότι μπορεί να εξουδετερωθεί από αξιοποίηση των λοιπών δυτικοευρωπαϊκών προελεύσεων, με δεδομένο τον υψηλό βαθμό κορεσμού που τις χαρακτηρίζει και τους χαμηλούς βαθμούς αναπτύξεως που πραγματοποιούν. Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί η συντελούμενη τάση όσον αφορά στην πληθυσμιακή γήρανση των εν λόγω χωρών. Η τάση αυτή παρέχει δυνατότητες, αν αξιοποιηθεί σωστά και έγκαιρα. Όπως σε μελέτη του ΙΤΕΠ έχει δείχθει, τα προχωρημένης ηλικίας άτομα (άνω των 55-60 ετών) έχουν την τάση να ταξιδεύουν σε άλλες χώρες με μακρύτερη διάρκεια παραμονής και προκαλούν ανάπτυξη δραστηριοτήτων που συνεπάγονται υψηλότερη ημερήσια δαπάνη. Μακροπρόθεσμη αξιοποίηση της δυνατότητας αυτής απαιτεί επαγρύπνηση, ευρηματικότητα, αναβάθμιση υποδομών και έγκαιρη διάγνωση και μελέτη των εξελισσόμενων αναγκών της τρίτης ηλικίας.

Ποσοτική ανάλυση τουριστικής πολιτικής υπό προϋποθέσεις έδειξε ότι το μερίδιο της Ανατ. και Ν.Α. Ασίας και των Λοιπών Υπερπόντιων χωρών θα ήταν εφικτό να αυξήσει το μερίδιο αυτών στον εισερχόμενο τουρισμό στη χώρα μας στο 15-20% αντί του σημερινού 9%, σε συνθήκες μέσου ρυθμού αύξησης του συνόλου των αφίξεων της τάξεως του 5% μεσο - μακροπρόθεσμως, αλλά και αντίστοιχη αύξηση των συναλλαγματικών εισροών. Σε αντίστοιχη ανάλυση για τις χώρες της Δ. Ευρώπης προέκυψε ότι επίτευξη μέσου ρυθμού αύξησης των αφίξεων της τάξεως του 3% - 3,5% βρίσκεται στο πεδίο του εφικτού. Ο ρυθμός αυτός αντιστοιχίζεται με μέσο ετήσιο ρυθμό 1- 1,5% στην περίοδο 2000 - 2006.

Από τις μέχρι τώρα ενδείξεις διαπιστώνεται υψηλός βαθμός προτιμήσεως για την Ελλάδα, έναντι των λοιπών ευρωπαϊκών μεσογειακών χωρών, τουριστών με προέλευση τις χώρες του ανατολικού συνασπισμού. Η αναδυόμενη τουριστική αγορά της Κεντρικο-ανατολικής Ευρώπης, ως προελεύσεως, τώρα αρχίζει καθόσον αφορά

στους μεσογειακούς προορισμούς. Επιβάλλεται, ως εκ τούτου, επίσπευση λήψεως μέτρων προσελκύσεως και ενδυνάμωση της ποιότητας. Διότι, όπως επιβεβαιώνουν εμπειρικές μελέτες, ικανοποιημένοι επισκέπτες αποτελούν τη φθηνότερη και αποτελεσματικότερη διαφήμιση. Για την περίοδο 2003 – 2006 ο μέσος ρυθμός αυξήσεως αφίξεων στην Ελλάδα από τις εν λόγω χώρες ήταν 10,1% έναντι αντίστοιχου ρυθμού 4% για το σύνολο των τουριστικών αφίξεων.

Για τις χώρες της τ. Σοβιετικής περιοχής συνάγεται ότι η μεσο-μακροπρόθεσμη δυναμική ζητήσεως για το ευρωπαϊκό τουριστικό προϊόν είναι πολύ ισχυρότερη σε σύγκριση με εκείνη των χωρών της Κεντρ.-Ανατ. Ευρώπης. Η ταχύτερη ανάπτυξη, οι κλιματολογικές συνθήκες αλλά και η χαμηλότερη βάση εκκινήσεως συνηγορούν υπέρ μιας τόσο αισιόδοξης προβλέψεως. Εξάλλου, η εμπειρία από τις συγκριτικές επιδόσεις των χωρών αυτών προσδίδουν επαρκή ρεαλισμό στην ανωτέρω εκτίμηση – πρόβλεψη. Πρέπει να σημειωθεί ότι κατά την περίοδο 2000 - 2006 οι από τη Ρωσία αφίξεις αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 17%.

Για σκοπούς προβλέψεως έγιναν εύλογες παραδοχές για τους πιθανούς ρυθμούς αναπτύξεως των χωρών της Κεντρ. – Ανατ. Ευρώπης και εκείνων της ρωσικής περιοχής και για τον αριθμό των εξερχόμενων τουριστών ανά 1000 κατοίκους το 2017, εφαρμόζοντας κατ' αναλογία αντίστοιχες παραμέτρους με εκείνη των δυτικο-ευρωπαϊκών χωρών. Τα αποτελέσματα της ασκήσεως καταγράφονται στον παρακείμενο πίνακα. Πρέπει να σημειωθεί ότι η εκτίμηση για τις υπερπόντιες αφίξεις προέκυψε «εξ υπολοίπου», δηλαδή υπελογίσθη ο ρυθμός με τον οποίο πρέπει να αυξάνονται οι αφίξεις με υπερπόντια προέλευση, ώστε να επιτευχθεί μέσος ετήσιος ρυθμός αυξήσεως για το σύνολο του εισερχόμενου αλλοδαπού τουρισμού της τάξεως του 6%, ποσοστό το οποίο κρίνεται ικανοποιητικό και εφικτό.

Το σενάριο που καταγράφεται στον Πίνακα από άποψη δυναμικής των διαφόρων προελεύσεων προϋποθέτει για το είδος της τουριστικής πολιτικής από απόψεως προτεραιοτήτων και κατευθύνσεων που θα καταστήσει εφικτή την πραγματοποίηση μέσου ετήσιου ρυθμού αυξήσεως των αφίξεων της τάξεως του 6%· ρυθμού που κρίνεται ικανοποιητικός και εφικτός.

Το ανωτέρω σενάριο δεν είναι ασφαλώς το μόνο που μπορούσε να οδηγήσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα. Πάντως, οποιοδήποτε σενάριο θα παρουσίαζε αδυναμίες και αβεβαιότητες που επηρεάζονται τόσο από τη δυνατότητα επίτευξης μέσου ρυθμού αυξήσεως των αφίξεων από τη Δυτική Ευρώπη, αλλά και από τις νέες προελεύσεις,

υπερπόντιες και μη, λόγω δυσκολίας προβλέψεως της τουριστικής δυναμικής αυτών, αλλά και την ικανότητα των υποδομών στήριξης της εν λόγω δυναμικής (μεταφορική ικανότητα κ.α.)

| <b>Πίνακας 1</b><br><b>Πρόβλεψη Τουριστικών Αφίξεων στην Ελλάδα</b><br><b>από Ευρωπαϊκές Προελεύσεις</b><br><b>2005-2017</b> |               |               |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|------------|
| <b>Προελεύσεις</b>                                                                                                           | <b>2005</b>   | <b>2017</b>   | <b>%</b>   |
| 1. Δυτική Ευρώπη                                                                                                             | 10.620        | 16.000        | 3,5        |
| 2. Κεντρ. & Ανατ. Ευρώπη                                                                                                     | 1.360         | 3.200         | 7,5        |
| 3. Χώρες τ. Σοβ. Ενώσεως                                                                                                     | 224           | 2.060         | 20,0       |
| <i>Μερικό Σύνολο</i>                                                                                                         | <i>12.204</i> | <i>21.260</i> | <i>4,8</i> |
| Υπερπόντιοι (μη Ευρωπαϊκοί)                                                                                                  | 1.083         | 5.440         | 14,4       |
| <b>ΣΥΝΟΛΟ</b>                                                                                                                | <b>13.287</b> | <b>26.700</b> | <b>6,0</b> |

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων ΙΤΕΠ.